

Bijlage 22: Protocol Medicijnverstrekking en medisch handelen

Dit protocol is opgesteld volgens richtlijnen van de VO-raad en de GGD

Inleiding

Personeel op De Breul wordt regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn (buikpijn, hoofdpijn) die meestal met eenvoudige middelen (zoals paracetamol) te verhelpen is. Daarnaast krijgen wij soms een verzoek van ouders om hun kind de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen.

Met het oog op de gezondheid van leerlingen is het van groot belang, dat personeelsleden in alle situaties zorgvuldig handelen. Personeelsleden moeten daarbij over de vereiste bekwaamheid beschikken en moeten zich realiseren dat wanneer zij fouten maken of zich vergissen, zij voor deze foute handelingen of vergissingen aansprakelijk gesteld kunnen worden.

De Breul geeft in dit protocol aan hoe wij in deze situaties kunnen handelen. Uitgangspunt van dit protocol is dat er geen medicijnen (ook vrij verkrijgbare zoals bv. paracetamol) worden verstrekt aan leerlingen en dat personeelsleden geen medische handelingen uitvoeren.

Medicijnverstrekking en uitvoeren van medische handelingen

Dit protocol voorziet in richtlijnen waarbij voor alle betrokken partijen de beste voorwaarden worden georganiseerd. In de praktijk zal bij spoedgevallen altijd een afweging tussen protocollaire en pragmatische zaken moeten plaatsvinden.

Voor de individuele docent geldt dat hij/zij mag weigeren handelingen uit te voeren, waarvoor hij/zij zich niet bekwaam acht.

Er zijn drie te onderscheiden situaties:

1. De leerling krijgt klachten/wordt ziek op school of tijdens een schoolactiviteit (bv. excursies, werkweken, feesten enz.);
2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek;
3. Uitvoeren van medische handelingen.

De leerling krijgt klachten/wordt ziek

Het komt regelmatig voor dat een leerling tijdens de schooltijd of school-gerelateerde activiteiten ziek wordt, ook kan een leerling bijvoorbeeld door een insect gestoken worden. In zijn algemeenheid geldt dat een personeelslid niet over de deskundigheid beschikt om een juiste diagnose te stellen. Uitgangspunt is dat er contact opgenomen wordt met de ouders en er door de school geen medicijnen verstrekt worden. In overleg met de ouders kan een leerling naar huis gaan. Er wordt op De Breul dus **geen** medicijn verstrekt, tenzij bij hoge uitzondering.

Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

1. De Breul rekent erop dat ouders telefonisch bereikbaar zijn;
2. Een personeelslid van de school zorgt ervoor dat de leerling onder toezicht blijft tijdens het organiseren van opvang;
3. Het personeelslid dat de leerling opvangt zoekt eventueel medische informatie over de leerling op.
4. Het personeelslid neemt contact op met de ouders (of het aangegeven contactadres) om te overleggen wat er moet gebeuren
5. Het personeelslid dat de leerling opvangt, schat in of de medische zorg dusdanig is, dat een oordeel van een arts vereist is en belt dan met een huisarts of een huisartsenpost in de buurt en in noodgevallen met 112.
6. Bij punt 5 wordt de betreffende temleider of afdelingsmanager op de hoogte gesteld.

Uitgangspunt is: men handelt zo zorgvuldig mogelijk en conform protocol, dat aan alle personeelsleden is uitgereikt en waarvan de ouders kennis kunnen nemen via de website van de school.

Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Leerlingen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren of tijdens school gerelateerde activiteiten. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma of antibiotica.

Ouders vragen dan soms aan de school of een personeelslid deze middelen wil en kan verstrekken. Het verstrekken van deze middelen is een medische handeling.

De Breul handelt hierin als volgt:

Wij verstrekken **geen** regulier toe te dienen medicijnen, ook waarvan (het vergeten) toe (te) dienen ervan een levensgevaarlijke situatie oplevert. Het is daarmee aan de ouders om zorg te dragen voor het organiseren van deze zorg. Hiertoe kunnen afspraken met de school (ruimte, tijd, etc.) worden vastgelegd;

Voor leerlingen waarbij het noodzakelijk is om in een acute situatie onmiddellijk een levensreddende spuit toe te dienen (notenallergie, bijensteken etc.), kan bij de inschrijving van deze leerlingen een **toestemmingsformulier** worden ingevuld door ouders en schoolleiding om de zorg hieromtrent te organiseren. (zie bijlage 1)

Op het **toestemmingsformulier** worden de omstandigheden waaronder de medicijnen moeten worden verstrekt vastgelegd. Door het formulier zorgvuldig in te vullen en te ondertekenen, geven ouders duidelijk aan wat voor het welzijn van hun kind belangrijk is en de school weet precies wat er moet worden gedaan en waar ze verantwoordelijk voor zijn. Op dit formulier staan de plichten van ouders en school omschreven en daar tekenen beide partijen voor.

De ouders tekenen ervoor dat zij:

- a) Het formulier volledig naar waarheid invullen en zo nodig een verklaring van de behandelend arts bijvoegen;
- b) Het initiatief zullen nemen om met de personeelsleden, die na overleg met de teamleider vrijwillig hebben ingestemd om deze zorg op zich te nemen, in overleg te gaan om de wijze van toediening van het noodmedicijn te bespreken;
- c) Het initiatief zullen nemen om minimaal 2 x per jaar de voortgang met deze personeelsleden te bespreken;
- d) Bij de start van een nieuw schooljaar contact op zullen nemen met de nieuwe coach om de stand van zaken opnieuw te bespreken;
- e) Direct contact op zullen nemen met de school bij verandering in de medische conditie van de leerling, van het medicijn of bij verandering van de manier waarop het medicijn verstrekt moet worden of de medische handeling moet worden uitgevoerd;
- f) Ervoor zorgen dat voldoende medicijn in oorspronkelijke verpakking (met etiket, voorschrift en de naam van de leerling) op school aanwezig is;
- g) De vervaldatum van de medicijnen in de gaten houden;
- h) Toestemming verlenen aan de school voor het gebruik van deze bijzondere persoons- en gezondheidsgegevens van leerlingen voor doeleinden zoals in dit protocol medicijnverstrekking en medisch handelen en het toestemmingsformulier (oktober 2021) is vastgelegd.

De teamleider tekent ervoor dat:

- a) Er zorg voor wordt gedragen dat het bovengenoemde formulier met de afspraken op een voor alle betrokkenen bekende, duidelijke plaats is opgeborgen
- b) Er zorg voor wordt gedragen dat er een ruimte beschikbaar is

LET OP: het invullen en ondertekenen van het formulier, vrijwaart nooit verkeerd handelen en de consequenties daarvan.

Met het protocol en het formulier zorgt de school er met name voor dat zij alles in het werk heeft gesteld om zo zorgvuldig mogelijk te handelen. Personeelsleden moeten zelfstandig kiezen voor het uitvoeren van de handelingen en mogen daartoe nooit gedwongen worden.

(Reguliere) Medische handelingen

Wanneer wordt overgegaan tot het laten uitvoeren van medische handelingen door een personeelslid van De Breul, neemt het bestuur daarmee bepaalde verantwoordelijkheden op zich, waarbij de consequenties van die keuze moeilijk te overzien zijn. Bovendien moet voor het uitvoeren van bepaalde medische handelingen een bekwaamheid zijn verworven volgens de Wet BIG (zie voor achtergrondinformatie bijlage 4).

Scholengemeenschap De Breul vindt dat personeelsleden geen medische handelingen mogen uitvoeren. In uitzonderlijke situaties en na voorafgaand overleg tussen de bestuurder/rector, de teamleider, de ouders en eventueel huisarts en specialist, kan worden nagegaan of het in acute situaties mogelijk is om toch medisch te acteren.

De medewerking die in dat geval zal worden verleend, bestaat uit het beschikbaar stellen van een ruimte en de zorg voor een adequate opslag van de medicatie. Dit houdt concreet in, dat reguliere medische handelingen, bijvoorbeeld het op regelmatige tijden toedienen van injecties, zetpillen of sondevoeding etc. als gevolg van een chronische ziekte of aandoening, altijd door ouders dienen te worden uitgevoerd of door een bevoegde derde die daarvoor door de ouders is gemachtigd, zijnde geen personeelslid. Ouders overleggen in dat geval vooraf met de teamleider over:

- a) Wie naar school komt om de handeling(en) uit te voeren;
- b) Wanneer de handeling moet/kan plaatsvinden;
- c) De ruimte waar de handeling kan plaatsvinden;
- d) Hoe te handelen als er iets verkeerd gaat (bijv. de hulpverlener verschijnt niet);
- e) Wie in het oog houdt of alles verloopt, zoals afgesproken;
- f) Wijze en tijd van informeren als er een wijziging in de afspraken komt.

De afspraken m.b.t. bovengenoemde punten worden, gezien de ingrijpende handelingen die verricht moeten worden, schriftelijk vastgelegd in Magister en alle documenten m.b.t. medische handelingen en medicijnverstrekking in noodgevallen worden door de ouders ondertekend.

Bovenstaand geldt alleen voor medische handelingen tijdens schooltijd op school. In alle overige gevallen, zoals bv. werkweken, excursies enz. voorziet de school niet in deze ondersteuning.

Werkweken en excursies

Informatieplicht ouders

Ouders zijn verplicht om de organisatoren van werkweken en andere buitenschoolse activiteiten te informeren over medicijngebruik en andere relevante medische gegevens van een leerling. Ouders mogen er niet vanuit gaan dat informatie die ze met een specifiek personeelslid gedeeld hebben (bijvoorbeeld een coach of teamleider) bekend is bij andere personeelsleden.

Vooraf wordt met de organisator en de teamleider met de ouders besproken of een leerling met een medisch probleem mee mag gaan met een werkweek of excursie.

Ouders zijn verplicht schriftelijk de medische informatie over hun zoon/dochter door te geven aan de organisator van de werkweek/excursie.

De leerling en diens ouders zijn zelf verantwoordelijk voor het bij zich hebben en het innemen van eventuele medicatie of bij zich hebben medische hulpmiddelen.

Bijlagen

Hieronder staan de bijlagen genoemd die op de volgende bladzijden zijn te vinden. Als de bijlage een formulier is dat door de ouders ingevuld dient te worden dan is dat formulier te downloaden van de website van de school of op school op te vragen.

Bijlage 1: Toestemmingsformulier medische handelingen of medicijnverstrekking op school

Dit formulier vullen ouders en school in als er afspraken zijn gemaakt over noodzakelijke medische handelingen die door medewerkers van de school worden verricht.

Bijlage 2: Hoe te handelen bij een calamiteit

Deze bijlage beschrijft welke richtlijnen er zijn als een medewerker van de school medicijnen moet toedienen aan een leerling of een medische handeling bij een leerling moet verrichten.

Bijlage 3: Handelingen waarvoor de wet BIG geldt

Deze bijlage geeft aan voor welke handelingen voorgeschreven bekwaamheidseisen bestaan en alleen verricht mogen worden door artsen of daartoe opgeleide verpleegkundigen. BIG staat voor Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg.

Bijlage 1

TOESTEMMINGSFORMULIER M.B.T. HET UITVOEREN VAN MEDISCHE HANDELINGEN OF MEDICIJNVERSTREKKING OP SCHOOL

(Verklaring toestemming tot handelwijze voor als de leerling ziek wordt of gewond raakt op school, zie voor medische noodsituaties ook de BIG-handeling door derden)

Foto

Voornaam leerling:	
Achternaam leerling:	
Geboortedatum:	
Het betreft de volgende medische aandoening:	
Naam ouder/verzorgers: (1e waarschuwingsadres)	
06 nummer 1e waarschuwing:	
Naam ouder/verzorgers: (2e waarschuwingsadres)	
06 nummer 2e waarschuwing:	
Optioneel (contactpersoon 3)	
nummer 3 ^e waarschuwing:	
Naam huisarts:	
Telefoon huisarts:	
Naam specialist:	
Telefoon specialist:	
Medicatie: (aangeven de naam, frequentie, dosering en tijden)	

Korte beschrijving medische handeling:
Medische handeling vindt plaats (locatie): Eventueel tijden aangeven:
Er is afgesproken dat voor deze leerling de voor hem/haar noodzakelijke handelingen op school zullen worden uitgevoerd door (extern):
Contactpersoon De Breul:
Overige opmerkingen:

Ondergetekenden (ouders en school) gaan akkoord met bovengenoemde handelwijze en verklaren de volgende afspraken met elkaar gemaakt te hebben met betrekking tot uitvoering

van de zogenaamde 'medische handelingen' op school en verlenen toestemming aan de school voor het gebruik van deze bijzondere persoons- en gezondheidsgegevens van leerlingen voor de doeleinden als in het protocol medicijnverstrekking en medisch handelen en dit toestemmingsformulier (oktober 2021) vastgelegd.

Datum:

Ouder/verzorger,

Naam:

Namens de school,

Naam:

Functie:

Handtekening:

Handtekening:

Leerling (vanaf 16 jaar):

Naam;

Handtekening:

N.B. Ouders zijn verplicht en verantwoordelijk ervoor te zorgen dat de gegevens op dit formulier zolang de leerling bij ons op school zit, actueel zullen blijven.

DIT FORMULIER WORDT IN MAGISTER GEPLAATST EN OP ALLEEN OP VERZOEK VAN OUDERS OP HET PRIKBORD IN DE P-KAMER GEHANGEN. BHV-ERS EN RECEPTIE/CONCIERGE WORDEN OP DE HOOGTE GESTELD. MEDICATIE KAN BIJ CONCIERGE IN BEWARING GEGEVEN WORDEN.

Bijlage 2

HOE TE HANDELEN BIJ EEN CALAMITEIT?

Hoe moet een school handelen bij een calamiteit ten gevolge van:

- Het uitvoeren van een medische handeling.
- Het toedienen van medicijnen aan een leerling in een acute situatie.

Richtlijnen

- 1 Leerling niet alleen laten. Probeer rustig te blijven.
- 2 Observeer de leerling goed en probeer hem of haar gerust te stellen.
- 3 Kijk of er een medisch formulier voor de betreffende leerling in huis is.
- 4 Waarschuw zo snel mogelijk een bedrijfshulpverlener (BHV-er) voor bijstand.
- 5 Bel direct de huisarts in de buurt (030 691 8507) en als bekend, de huisarts en/of de specialist van de leerling.
- 6 Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112.
- 7 Geef door aan de schoolleiding welke calamiteit zich heeft voorgedaan (eventueel welke fout is gemaakt).
- 8 Bel de ouders (bij geen gehoor een andere, door de ouders aangewezen persoon):
 - Leg duidelijk uit wat er gebeurd is;
 - Vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan/gezegd;
 - In geval van opname, geef door naar welk ziekenhuis de leerling is gegaan.

Bijlage 3

HANDELINGEN WAARVOOR DE WET BIG GELDT

BIG staat voor: Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg. De Wet BIG geeft regels

voor beroepen in de gezondheidszorg en biedt personen bescherming tegen ondeskundig en onzorgvuldig handelen.

Het BIG-register is een onderdeel van de Wet BIG. BIG-handelingen zijn handelingen die risicovol zijn, zoals het geven van injecties en het toedienen van sondevoeding. Deze mogen slechts worden uitgevoerd door artsen en door verpleegkundigen die hiervoor een bekwaamheidsverklaring moeten hebben. Met het delegeren van het verrichten van deze handelingen aan personeelsleden in het onderwijs, moet met grote zorgvuldigheid worden omgegaan. Een specialist kan een personeelslid handelingsbekwaam achten. Dit heeft echter niet tot gevolg dat dit personeelslid niet meer aansprakelijk is voor zijn handelen; hij of zij blijft wettelijk aansprakelijk. Het verzekeren van dit risico is bij sommige verzekeringsmaatschappijen mogelijk.

Een arts kan een personeelslid bekwaam verklaren voor het uitvoeren van een medische handeling en deze bekwaamheid ondersteunen met een ondertekende verklaring van bekwaamheid. De arts geeft deze bekwaamheidsverklaring voor een bepaalde tijd af. Wanneer de termijn van de verklaring is overschreden, moet de arts opnieuw de bekwaamheid testen.

Het hebben van een medisch handelingsprotocol op school is belangrijk. Het volgen van de werkwijze van dit protocol sluit niet uit dat een personeelslid civielrechtelijk aansprakelijk gesteld en vervolgd zou kunnen worden voor het (foutief) verrichten van medische handelingen bij calamiteiten. Zelfs als ouders het personeelslid toestemming hebben gegeven tot het uitvoeren van medische handelingen bij hun kind kan het personeelslid verantwoordelijk worden gesteld voor zijn acties, als het fout gaat. De Breul heeft er om die reden voor gekozen om reguliere medische handelingen waarvoor een BIG registratie nodig is, **niet** door personeelsleden te laten uitvoeren.

Waar het gaat om levensreddende medische handelingen als gevolg van een acute allergie of shock, worden er individuele afspraken gemaakt tussen schoolleiding, ouders en een aantal specifieke personeelsleden, die hier vrijwillig voor kiezen.

Over het verzekeren van het risico dat deze personeelsleden lopen, moet dan een besluit genomen worden. Mocht zich onverhoopt ten gevolge van een medische handeling een calamiteit voordoen, dan moet direct contact gezocht worden met de huisarts en/of specialist van de leerling. Bel bij (het vermoeden van) een ernstige situatie, direct het landelijk alarmnummer 112. Bel bij twijfel altijd 112.

Er moet tevens voor gezorgd worden dat alle relevante gegevens van de leerling eenvoudig beschikbaar zijn, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en specialist van de leerling. Meldt verder bij welke handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan en welke verschijnselen bij de leerling waargenomen zijn.

De wet BIG is niet van toepassing, als er sprake is van een noodsituatie. Iedere burger wordt dan geacht te helpen naar beste weten en kunnen en is in dat kader ook altijd aansprakelijk voor zijn (niet) handelen.